

Constantin MĂNUȚĂ

POETUL CARE ÎNVINGE CREPUSCULUL

Stea crepusculară este cel de-al șaselea volum de versuri, după *Vremea amintirii*, *Rătăcit în iubire*, *Clopote în amurg*, *Noapte de gheață*, *Lupta cu ecoul*, al poetului și omului de o vastă cultură literară și filosofică Mihai Lițu Munteanu.

Din punct de vedere structural, noul volum de versuri cuprinde trei secvențe poetice: *Rostul vieții*, *În oglinda anotimpurilor*, *Lumina din noi*, cu o pertinentă prefață semnată de prof. Anca Ghiciuc, din partea Editurii AllZenit.

Un poet consacrat, trudit al cuvântului este Mihai Lițu Munteanu, care își construiește volumul pe antiteza viață-moarte, nelipsind nota elegiacă și romantică a versurilor.

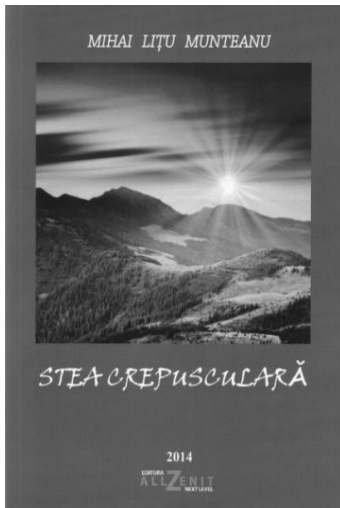
Poetul simte greutatea vieții ca nimeni altul, eliminându-i și întreținându-i focul zi de zi: „Simt cum se stinge flacăra în mine/ Focul vieții cu greu îl întrețin./ Aș vrea de toate, dar trebuie să mă abțin/ Căci duhurile-mi spun ce-i rău și ce-i bine?...” (*Focul vieții*).

Omul este doar o umbră pe acest pământ, denumit metaforic „mormântul stelelor”, conștient că „De la stele-mi voi lua rămas bun” (*De voi trăi și mine*), dragostea de viață nelipsindu-i din suflet.

Viață și timp sunt dimensiuni fundamentale ale poeziei sale, care pot afecta în moduri diferite viața omului, dezechilibrând balanța dintre cosmos și terestru, vizînd interiorul și exteriorul ființei: „Ne raportăm în timp că se află în noi/ Trăim în timp, în timp iubim,/ ?i vrem nu vrem în timp murim/ Chiar dacă plecăm în viața de apoi!” (*Viață și timp*), pe urmă fiecare dintre noi va alege calea cosmică: „Ca o boare de vînt a fost viața mea,/ Ca o ploaie rapidă de vară./ Deși am vrut să fiu luceafăr de seară/ Ori în Carul Mare o stea...” (*Viața mea*).

Alte poezii ce ilustrează conceptul de *coincidentia oppositorum*, efemeritatea omului pe pământ și eternitatea naturii: *Timp vorbitor*, *Cărările vieții*, *Viață de vis*, *Viață și moarte*, *Izvor de viață*, *Viață și cînt*, *Farmecul vieții*, *Misterul vieții* etc.

Anca Ghiciuc surprinde aspectele esențiale ale imaginării poetice al autorului, reflexele timpului ca arme de luptă împotriva morții: „Liricul poetului solicită pătrunderea dincolo de cuvinte, autenticitatea aflîndu-se în discreție, iar fantezia în inefabil. Poezia se sprijină pe armonia și muzicalitatea cuvîntului, mărturisește o dispoziție pesimistă, are un ton melancolic, o premisă necesară actului creator. Este marcată de o continuă mișcare, mai clară sau mai discretă, mai tensionată sau mai relaxată, aceasta fiind pulsația universului liric al poetului”.

În *oglindea anotimpurilor* își potrivește și privește poetul chipul, încrezător în steaua destinului care i-a purtat pașii din tinerețe pînă la această vîrstă. Numai că steaua de acum a devenit crepusculară, tinzînd să se dizolve în spațiu, ceea ce atrage după sine melancolia și pesimismul poetului: „Stea crepusculară, lumină de apus./ De vii din universul îndepărtat./ ?i de la alți Sori te-ai adăpat/ Trimite-mi o rază de la Cel de Sus.// Am admirat mereu asfințitul./ Soarele dă viață, lumină, trezie./ Azi, de scriu ultima poezie/ Eu mă-nsoțesc cu sfîrșitul.// Stea crepusculară, mă chemi spre moarte./ ?ărîna grea să nu m-apeze./ Un giulgiu din cetini să se țese/ De ai mei să nu fiu departe.” (*Stea crepusculară*).

Eruditul scriitor Nicolae Busuioc surprinde cu deosebită subtilitate incantația metafizică și predispoziția spre meditație a poetului. „Mihai Lițu Munteanu fuge cu elegia în spate pentru a prinde culoarea infinită a zilei dintre munți, iar gîndul se strecoară printre picături de lirism cu aură. El își scrie uneori versurile luptîndu-se cu *ecouri* care reverberează dintre pereții de beznă spre a nu-i înfrigura sufletul cuprins în tăcerea liniștii. Le simte suflul necruțător de rece pe vibrațiile căruia se intuiesc salturi spre ținuturi cu albe irizări. Cînd crepusculul se întinde acaparator și un colț de frunte selenară abia de se furișează prin rare ochiuri de lumină, vocea poetului capătă modulații ciudate și se aude pînă la marginea marasmului.

O altă dimensiune a poeziei lui Mihai Lițu Munteanu, mult mai pronunțată decît în celelalte volume, este neliniștea metafizică, o continuă meditație asupra a ceea ce este dincolo de noi, poate de aici dorința poetului într-o circumscriere în spațiul cosmic. Într-o notă ușor tragică, paradoxal, el n-ar renunța totuși la căutarea paradisiului pierdut și nici la cel existent, deși teluricul nu te ajută să ajungi la adevărata fericire”.

Lupta oximoronic redată dintre lumină și întuneric este prezentată în tot volumul de versuri, dar mai ales în poeziile: *Lupta pentru lumină*, *Mai multă lumină*, *Rugăciune pentru lumină*, *Elogiul luminii*, *Odă luminii*, *Un strop de lumină*, *Cer și lumină* etc.

Sperăm ca *Stea crepusculară* să nu fie ultimul volum de poezii al lui Mihai Lițu Munteanu, așa cum a anunțat poetul (suferă de o boală cumplită de ochi, aproape că nu mai vede), asigurîndu-l că noi, prietenii lui, vom fi mereu aproape de el, cum aproape îi sunt munții din natala Vale a Putnei, de acasă, unde poetul și-a inventat și rostuit cîntecul: „Clipesc mereu din pleoape/ Dar n-am pe cine să văd/ Puțini sunt oamenii în care cred/ Mi-au rămas munții. Ei îmi sunt aproape.// Unde sunteți voi, prieteni.// Care altădată îmi erați aproape/ Clipesc și iar clipesc din pleoape/ ?i-n jur văd numai brazi și cetini.” (*Prietenii*).